

MACMILLAN CANCER SUPPORT

Ukrainian: hormonal therapy
drug

Тамоксифен

Тамоксифен використовується для лікування раку молочної залози. Іноді його можуть використовувати для лікування інших видів раку і захворювань. Також його можна застосовувати для профілактики раку молочної залози.

Що таке тамоксифен?

Тамоксифен — це гормональний препарат, який використовується:

- для зниження ризику повторного раку молочної залози та профілактики розвитку раку в іншій молочній залозі — за умови прийманні протягом кількох років;
- для лікування вторинного раку молочної залози.

У деяких випадках тамоксифен використовується для:

- зниження ризиків розвитку раку молочних залоз у жінок, які мають вищий ризик через сімейний анамнез;
- лікування інших типів раку;
- лікування та профілактика болісної чутливості та набрякання молочних залоз (гінекомастії), які можуть бути побічним явищем гормонального лікування раку простати.

Тамоксифен можна приймати як окремий засіб, у поєднанні з іншими гормональними препаратами або з іншими типами лікування. Рекомендуємо прочитати цю інформацію після ознайомлення із загальною інформацією про гормональне лікування та відповідний тип раку.

Перед тим як ви надасте свою згоду на проведення терапії, проконсультуйтеся з лікарем щодо лікування та можливих побічних явищ.

Побічні явища в чоловіків і осіб, народжених чоловічої статі

Більшість наявної інформації щодо побічних явищ від приймання тамоксифену отримано за результатами дослідження раку молочної залози в жінок. Інформації щодо побічної дії тамоксифену на чоловіків і осіб, народжених чоловіками, набагато менше.

Інформацію на цій сторінці надано для осіб, що приймають тамоксифен у межах курсу лікування раку. Можливі побічні явища в чоловіків і осіб, народжених чоловічої статі:

- можуть траплятися рідше. Це залежить від причини та терміну приймання тамоксифену. За подальшою інформацією зверніться до лікаря або медсестри/медбрата.
- не актуальні. Інформація щодо дії на вагіну чи матку надана виключно для жінок і осіб, народжених жіночої статі.

Дія тамоксифену

Гормони — це хімічні речовини, які виробляє наш організм. Гормони діють як засіб передачі інформації та допомагають контролювати роботу клітин і органів. Гормональні препарати змінюють спосіб вироблення гормонів і принцип їхньої роботи в організмі.

Більшість випадків раку молочної залози пов'язані зі збільшенням секреції гормону естрогену. Цей вид раку молочної залози називають естроген-рецептор-позитивним (ER-позитивним). Тамоксифен блокує доступ естрогену до ракових клітин.

Приймання тамоксифену у вигляді таблеток або сиропу

Тамоксифен є у вигляді таблеток або сиропу, які можна приймати вдома. Тамоксифен можна приймати як окремий препарат або в поєднанні з іншими лікарськими засобами. Ваш лікар або медсестра/медбрат розповість вам докладніше про план лікування.

Завжди приймайте таблетки або сироп відповідно до вказівок. Це важливо для того, аби забезпечити якомога більшу користь від препарату. Для лікування чи профілактики раку тамоксифен зазвичай приймають щоденно. Приймайте препарат щодня в той самий час.

Якщо ви забули випити тамоксифен, слід прийняти пропущену дозу якомога швидше в той самий день. Якщо ви пропустили приймання на цілу добу, повідомте лікаря або медсестру/медбрата. Не приймайте подвійну дозу, якщо ваш лікар не сказав це робити.

Що ще треба пам'ятати про таблетки чи сироп:

- Зберігайте їх в оригінальній упаковці при кімнатній температурі, подалі від джерел тепла та прямих сонячних променів.
- Зберігайте їх у надійному місці, непомітному та недоступному для дітей.
- Якщо після приймання таблеток або сиропу ви відчуваєте недобре, зверніться до лікаря. Не приймайте ще одну дозу.
- Отримуйте новий рецепт до того, як у вас закінчаться наявні таблетки або сироп, завжди майте запас на вихідні та святкові дні.
- Якщо ваше лікування припиняється, поверніть невикористані таблетки або сироп фармацевту.

Медсестра/медбрат або фармацевт також може дати вам інші лікарські засоби, які ви візьмете із собою додому. Дотримуйтесь наданих вам вказівок щодо приймання препарату. Не припиняйте приймання будь-яких препаратів до окремої вказівки лікаря.

Про побічні явища

У цьому розділі розповідається про найпоширеніші побічні явища цього лікування. Також наведено інформацію про деякі менш поширені побічні явища.

У вас можуть виникнути деякі з цих побічних явищ, але малоімовірно, що всі вони можуть статися одночасно. Якщо ви проходите лікування іншими протипухлинними препаратами, у вас можуть виникнути побічні явища, не зазначені в цьому матеріалі.

Під час лікування ви маєте регулярно відвідувати лікаря або медсестру/медбрата. Завжди розповідайте їм про побічні явища, які спостерігаєте. Медичні працівники можуть призначити препарати для усунення більшості з побічних явищ.

Також від них можна отримати поради щодо того, як подолати ці явища.

Більшості побічних явищ можна позбавитися. Проте в деяких випадках контролювати побічні явища може бути складно. Важливо не припиняти приймання гормональних препаратів, не порадившись із лікарем. Якщо ви не можете подолати побічні явища, лікар може призначити вам інший тип гормональних препаратів.

Серйозні та загрозливі для життя побічні явища

Деякі методи лікування раку можуть спричинити серйозні побічні явища. У поодиноких випадках вони можуть бути небезпечними для життя. Ваш лікар-онколог або медсестра/медбрат може пояснити ризик виникнення цих побічних явищ.

Зв'язок із лікарнею

Медсестра/медбрат надасть вам номери телефонів лікарні. Якщо ви погано себе почуваєте або вам потрібна порада, ви можете телефонувати за ними будь-коли цілодобово. Збережіть ці номери в телефоні або тримайте їх в іншому безпечному місці.

Додаткова інформація

Ми не в змозі перелічити всі побічні явища цього лікування. Існують рідкісні побічні явища, які тут не зазначені. Детальніше про це можна дізнатися в [електронному Довіднику лікарських препаратів \(eMC\)](#).

Поширені побічні явища

Припливи та пітливість

Припливи — поширене побічне явище лікування. Під час припливу шия та обличчя «палають» і набувають червоного кольору. Припливи можуть тривати від кількох секунд до 10 хвилин. Це може супроводжуватися пітнінням і відчуттям ознобу та «холодного поту». Дехто відчувається нервово або роздратовано під час припливів.

Поради щодо того, як знизити кількість припливів:

- одягайте вільний одяг із натуральних тканин, наприклад бавовни;
- носіть кілька шарів одягу, які легко можна скинути, якщо вам спекотно;
- користуйтеся бавовняними простирадлами та майте кілька пледів, які можна прибрати, якщо вам спекотно;
- підтримуйте прохолоду в приміщеннях або користуйтеся вентилятором;
- надавайте перевагу холодним напоям, а не гарячим; уникайте вживання напоїв, що містять кофеїн.

Під час гормонального лікування ваш організм може бути менше схильний до припливів. До того ж, лікар може прописати вам спеціальні препарати. Після завершення лікування припливи зазвичай не спостерігаються протягом кількох місяців, але в деяких випадках продовжуються.

Ви можете почитати більше про [подолання припливів](#).

Сухість піхви

Препарат може спричиняти сухість і свербіж у піхві.

Якщо у вас спостерігаються ці побічні явища, позбутися них можуть допомогти негормональні креми, гелі та лубриканти. Їх можна придбати в аптеці за призначенням лікаря або без нього. Також ви можете прочитати докладніше про [рак та секс](#).

Вагінальна кровотеча та менструація

Препарат може спричиняти вагінальну кровотечу або впливати на тривалість менструації.

Кровотеча може спостерігатися на початку лікування або під час переходу з іншого препарату. Якщо кровотеча триває понад кілька днів, повідомте про це лікаря або медсестру/медбрата.

Якщо у вас є місячні, під час приймання препарату вони можуть стати нерегулярними, менш яскравими або взагалі припинитися. Це не означає, що ви не зможете завагітніти. Навіть якщо місячні припиняться через приймання препарату, для запобігання небажаної вагітності необхідно все одно користуватися засобами контрацепції. Детальніше про це вам розкаже ваш лікар або медсестра/медбрат.

Нудота

Цей препарат може спричиняти нудоту. Це побічне явище зазвичай зникає за кілька тижнів. Спробуйте приймати тамоксифен разом із їжею чи вночі.

Якщо нудота не зникає, розкажіть про це лікарю або медсестрі/медбрату. Вони можуть дати вам пораду або ліки, що полегшать ваш стан.

Утома

Відчуття втоми — поширене побічне явище. Намагайтесь правильно розподіляти свої сили та планувати свій день так, щоб у вас був час на відпочинок. Легкі фізичні вправи, наприклад короткі прогулянки, можуть додати вам сил. Якщо ви відчуваєте сонливість, не сідайте за кермо та не працюйте з механізмами.

Зміни настрою

Під час лікування можуть спостерігатися різкі зміни настрою. Ви можете відчувати пригніченість. Якщо ви помітили в себе якісь зміни, повідомте свого лікаря або медсестру/медбрата.

Зміни шкіри

Це лікування може вплинути на шкіру. Воно може викликати висип, що може свербіти. Ваш лікар чи медсестра/медбрат розкаже вам, чого чекати. Якщо ви відчуваєте сухість шкіри, спробуйте щодня користуватися зволожувальним кремом без ароматизаторів.

Завжди повідомляйте свого лікаря або медсестру/медбрата про будь-які зміни шкіри. Вам можуть дати пораду та призначити ліки чи креми, що полегшать ваш стан. Зміни шкіри зазвичай проходять після закінчення лікування.

У деяких випадках препарат може спричинити серйозніші проблеми зі шкірою. Може з'явитись висип на шкірі, що потім перетворюється на пухирі, й шкіра може сходити. Ви також можете погано себе почувати через грипозні симптоми, наприклад високу температуру та біль у суглобах. У разі появи будь-яких із цих симптомів слід негайно припинити приймання тамоксифену та звернутися до лікарні.

Потоншення волосся

Під час лікування волосся може ставати рідшим. Зазвичай він незначний. Якщо вас непокоїть це питання, поговоріть із лікарем або медсестрою/медбратом.

Накопичення рідини (набряк)

Під час лікування ви можете помітити набрякання щиколоток або пальців. Це спричинено накопиченням рідини в суглобах. Зазвичай це явище проявляється несильно. Якщо у вас спостерігається набрякання суглобів, зверніться до лікаря по консультацію.

Судорги в ногах і біль у м'язах

Щоб позбутися цього явища і розтягнути м'язи, рекомендується ходити. Якщо судорги в ногах і біль у м'язах є для вас проблемою, повідомте про це лікаря чи медсестру/медбрата.

Головний біль

Це лікування може викликати головний біль. У такому разі повідомте про це свого лікаря. Вам можуть призначити знеболювальні препарати.

Діарея або закреп

Це лікування може спричинити закреп або діарею. Якщо у вас виникла ця проблема, повідомте про це свого лікаря або медсестру/медбрата.

Проблеми з очима

Препарат може спричинити катаракту (затуманення кришталика) та інші погіршення зору. Якщо у вас з'явилися або ви помітили погіршення або зміни зору, обов'язково повідомте про це лікаря або медсестру/медбрата. Якщо у вас погіршився зір, важливо не сідати за кермо та не працювати з механізмами.

Вплив на нервову систему

Це лікування може впливати на нервову систему. Ви можете відчувати поколювання або свербіж у кінцівках. Також може спостерігатися запаморочення, втрата рівноваги й навіть зміна смаку. Якщо ви помітили будь-які з цих симптомів, повідомте про це свого лікаря або медсестру/медбрата.

Якщо ви відчуваєте запаморочення, важливо не сідати за кермо та не працювати з механізмами.

Тромби та інсульт

Тамоксифен збільшує ймовірність утворення тромбів та інсульту. За порадами щодо зниження цих ризиків зверніться до лікаря. Він може прописати вам ліки, які зменшують ці ризики під час приймання тамоксифену. Симптоми утворення тромбу:

- пульсуючий біль, почервоніння чи припухлість у носі чи руці;
- раптова задишка або кашель;
- різкий біль у грудях, який може посилюватися при кашлі або глибокому вдиху.

Симптоми інсульту:

- обвисання обличчя, рота та ока з одного боку;
- слабкість або заніміння однієї руки;
- розлади мовлення, втрата здатності до спілкування або розуміння.

Якщо у вас з'явилися будь-які з цих симптомів, негайно зателефонуйте в лікарню за наданим вам контактним номером для цілодобового зв'язку. Якщо ви не можете зв'язатись із лікарем, зателефонуйте за номером **термінової консультації Національної служби охорони здоров'я: 111**.

Вплив на матку

Препарат може спричиняти зміни внутрішніх мембран матки, через які можуть виникати кровотечі. В окремих випадках тамоксифен може спричиняти рак матки.

Переваги застосування тамоксифену значно більші за ризик утворення раку матки. Якщо у вас спостерігаються нерегулярні або неочікувані вагінальні кровотечі та виділення, необхідно повідомити про це лікаря. Лікар призначить аналізи, щоб перевірити внутрішній стан матки.

Також слід повідомляти лікаря про можливі болі або тиск у нижній частині живота (тазу). Це може бути ознакою ранньої стадії раку матки, хоча зазвичай це спричинено іншими умовами. Лікування виявленого на ранніх стадіях раку матки може бути дуже успішним.

Вплив на печінку

Це лікування може вплинути на роботу печінки. Зазвичай він незначний. Ви здаватимете аналізи крові, щоб перевірити, наскільки добре працює ваша печінка.

Інша інформація

Засоби контрацепції

Ваш лікар порадить вам або вашій партнерці не вагітніти, поки ви проходите це лікування. Препарати можуть завдати шкоди плоду. Під час лікування та деякий час після його завершення важливо користуватися засобами контрацепції. Докладніше про це вам розкаже ваш лікар, медсестра/медбрат або фармацевт.

Репродуктивна функція

Деякі протираккові препарати можуть вплинути на вашу здатність завагітніти чи здатність до запліднення. Якщо ви непокоїтесь через репродуктивну функцію, важливо поговорити про це з лікарем до початку лікування.

Грудне вигодовування

Не рекомендується годувати груддю під час лікування та протягом деякого часу після його завершення. Причина в тому, що препарати можуть потрапити до організму дитини через грудне молоко.

Ваш лікар або медсестра/медбрат можуть надати вам додаткову інформацію.

Взаємодія з іншими лікарськими засобами

Деякі ліки можуть впливати на ефективність цього лікування або зашкодити вам під час його проходження. Завжди повідомляйте свого лікаря-онколога про будь-які ліки, які ви приймаєте або плануєте приймати, зокрема про:

- ліки, які вам призначили;
- ліки, які ви купуєте в магазині чи аптеці;
- вітаміни, рослинні препарати та альтернативні методи лікування.

Повідомте інших лікарів, фармацевтів або стоматологів, які виписують або дають вам ліки, про те, що ви проходите це лікування раку.

Детальніше про своє лікування можна дізнатися в [електронному Довіднику лікарських препаратів \(eMC\)](#).

Спирт

Сироп тамоксифену містить спирт. Якщо для вас це проблема, повідомте про це свого лікаря, медсестру/медбрата або фармацевта. Це може вплинути на вашу здатність керувати автомобілем або технікою.

Гліцерин і сорбітол

Сироп тамоксифену містить цукрові сполуки — гліцерин і сорбітол. Якщо за станом здоров'я вам не можна споживати окремі види цукрів, то перед прийманням препарату проконсультуйтеся з лікарем.

Проблеми засвоєння лактози

Таблетки містять цукрову сполуку — лактозу. Якщо за станом здоров'я вам не можна споживати окремі види цукрів або ви маєте непереносимість лактози, то перед прийманням препарату проконсультуйтеся з лікарем.

Медичне та стоматологічне обслуговування

Якщо вам необхідно звернутися до лікарні не з приводу раку, завжди повідомляйте лікарям та середньому медперсоналу про те, що ви проходите лікування раку. Повідомте їм контактні дані свого лікаря-онколога, щоб у них була можливість порадитись із ним.

Якщо вам потрібне стоматологічне лікування, проконсультуйтеся зі своїм лікарем-онкологом або медсестрою/медбратом. Завжди попереджайте свого стоматолога, що ви проходите лікування від раку.

Про наші матеріали

Посилання на джерела

Детальніша інформація міститься в пам'ятці для пацієнтів (Patient Information Leaflet, PIL), яку можна завантажити в [електронному Довіднику лікарських препаратів \(eMC\)](#). У пам'ятці перелічені всі відомі побічні явища.

Рецензенти

Цей матеріал був написаний, переглянутий та відредагований групою зі створення інформаційних матеріалів про рак організації Macmillan Cancer Support. Його перевірили експерти в області охорони здоров'я, а також люди, хворі на рак.

Наші матеріали про рак були відзначені нагородою [PIF TICK](#). Цей знак якості, запроваджений організацією Patient Information Forum, свідчить про те, що ми відповідаємо 10 критеріям PIF, за якими визначається надійність інформації про здоров'я.

Як отримати відповідну допомогу та підтримку

Якщо ви хворі на рак і не розмовляєте англійською, у вас може виникнути занепокоєння, що це позначиться на лікуванні раку та догляді за вами. Однак спеціалісти вашої лікувальної групи мають надавати вам допомогу, підтримку та інформацію відповідно до ваших потреб.

Ми знаємо, що інколи люди можуть стикатися з додатковими труднощами щодо отримання відповідної підтримки. Наприклад, якщо ви працюєте або маєте родину, вам може бути складно знаходити час для відвідування лікарні. Ви також можете турбуватися про гроші та транспортні витрати. Усе це може викликати стрес, і впоратися з цим може бути важко.

Проте у вас є можливість звернутися по допомогу. Спеціалісти нашої гарячої лінії можуть проконсультувати вас щодо певної ситуації вашою рідною мовою. Ви можете поговорити з медсестрою, фінансовими консультантами та спеціалістами з прав на соціальне забезпечення і з питань підтримки зайнятості. Крім того, ми надаємо хворим на рак гранти від компанії Макміллан (Macmillan). Це одноразові виплати, які можна використовувати для оплати паркування біля лікарні, вартості проїзду, послуг із догляду за дитиною або рахунків на опалення.

Звертайтеся до служби підтримки Macmillan своєю мовою

Ви можете безкоштовно зателефонувати до служби підтримки Макміллан (Macmillan) за номером 0808 808 00 00 та поговорити з нами українською мовою через перекладача. Ви можете розповісти нам про свої проблеми та медичні питання. Зателефонувавши, просто скажіть англійською, яку мову ви хочете використовувати. Служба підтримки працює щодня з 8:00 до 20:00.

Переглянуто: 01 березня 2022 р. | Наступний перегляд: 01 вересня 2024 р.

© Macmillan Cancer Support 2022 р., благодійна організація, зареєстрована в Англії та Уельсі (261017), Шотландії (SC039907) та на о. Мен (604). Також здійснює діяльність у Північній Ірландії. Компанія з відповідальністю, обмеженою гарантіями її учасників, зареєстрована в Англії та Уельсі під № 2400969. Зареєстрована на о. Мен під № 4694F. Юридична адреса: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ. ПДВ №668265007

Ми докладаємо максимальних зусиль для того, аби інформація, яку ми надаємо, була точною та актуальною, однак не варто покладатися виключно на неї замість отримання професійної консультації спеціаліста з урахуванням вашої конкретної ситуації. Наскільки це дозволено законом, Macmillan не несе відповідальності за використання інформації, що міститься в цій публікації, або сторонньої інформації чи вебсайтів, що використані або згадуються в ній.

